

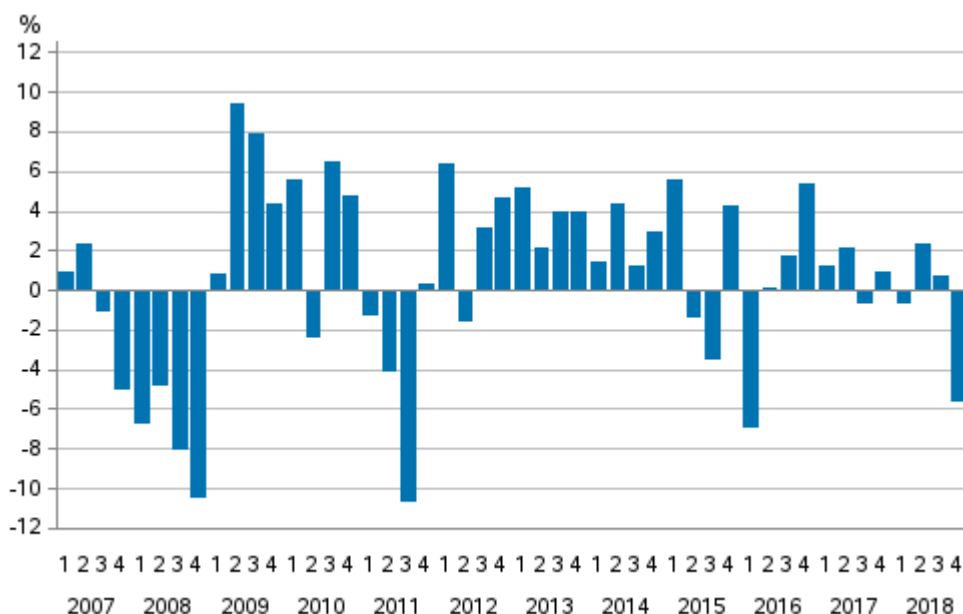
Rahoitustilinpito

2018, 4. vuosineljännes

Kotitalouksien nettorahoitusvarat vähenivät vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä

Kotitalouksien rahoitusvarat vähenivät 6,8 miljardia euroa vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä laskien 302,9 miljardiin euroon. Kotitalouksien velat puolestaan lisääntyivät 1,1 miljardia euroa vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä nousten 167,8 miljardiin euroon. Näiden muutosten seurauksena kotitalouksien nettorahoitusvarat vähenivät 7,9 miljardilla 135,1 miljardiin euroon. Nettorahoitusvaroilla tarkoitetaan rahoitusvarojen ja velkojen erotusta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien nettorahoitusvarojen muutos edellisestä neljänneksestä

Hallussapitotappiot laskivat kotitalouksien rahoitusvaroja

Vuoden 2018 neljännän neljänneksen aikana kotitaloudet lisäsivät sijoituksiinsa rahoitusvaroihin nettomääräisesti 0,8 miljardilla eurolla. Nettomääräisesti kotitalouksien sijoitukset kasvoivat talletuksissa ja vähenivät velkapapereissa sekä noteeratuissa osakkeissa sekä sijoitusrahastoissa.

Vaikka kotitalouksien nettomääräiset sijoitukset rahoitusvaroihin lisääntyivät, aiheuttivat hallussapitotappiot rahoitusvarojen kokonaistason laskun.

Kotitalouksien velkaantumisasaste laski

Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät 1,1 miljardia euroa vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä nousten 153,2 miljardiin euroon. Kotitalouksien velkaantumisasaste laski 0,8 prosenttiyksikköä edellisestä neljänneksestä 127,3 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisasaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat neljänneksen lopussa edeltävien neljän vuosineljänneksen yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Yritysten velkarahoitus väheni

Yritysten velkarahoitus väheni 6,4 miljardia euroa vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä laskien 241,8 miljardiin euroon. Yritysten velkapaperimuotoinen rahoitus pieneni 1,3 miljardia euroa vuoden 2018 neljännellä neljänneksellä vähentyen 29,8 miljardiin euroon samalla kun yritysten lainavelat vähenivät 5,1 miljardia euroa laskien 212,0 miljardiin euroon. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat.....	5
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin.....	5
Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	6
Tietojen tarkentuminen.....	7
Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	8

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa

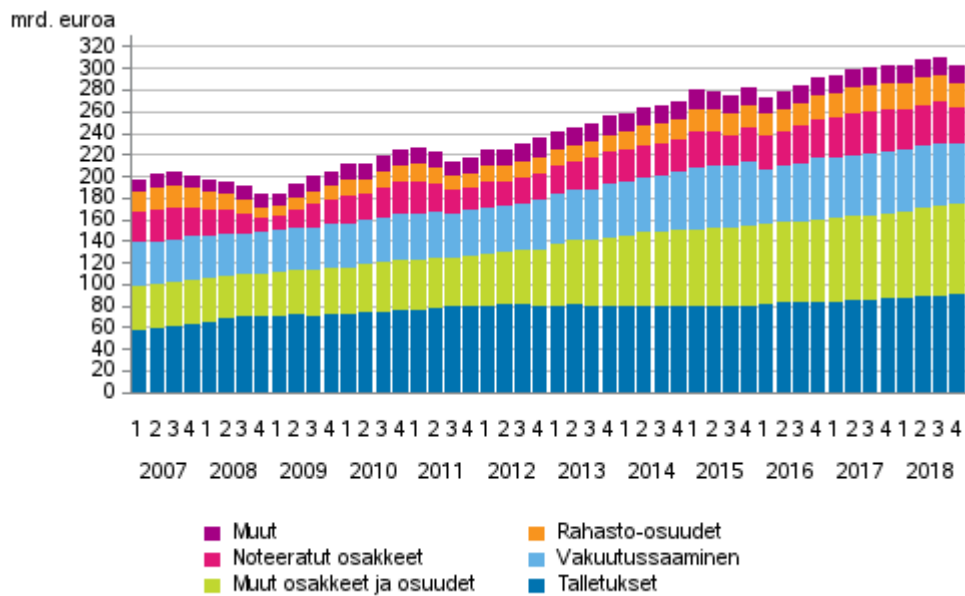
Rahoitusvaade	Neljännes									
	2016Q3	2016Q4	2017Q1	2017Q2	2017Q3	2017Q4	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4
Velat yhteensä	634 728	639 742	644 765	662 880	677 572	677 331	693 705	706 184	708 720	674 417
Rahamarkkinainstrumentit	4 441	3 376	4 051	4 690	4 643	3 664	4 468	5 226	5 178	4 014
Joukkovelkakirjalainat	27 409	28 242	26 630	26 489	27 275	26 453	25 796	26 278	25 926	25 811
Lainat	201 036	197 432	200 400	203 964	207 336	210 713	215 052	216 984	217 118	211 984
Noteeratut osakkeet	165 622	170 684	174 907	185 298	192 171	184 219	187 277	198 622	200 572	174 272
Noteeraamattomat osakkeet ja muut osuudet	173 697	178 634	180 347	183 116	186 182	190 081	196 719	195 515	197 891	194 141
Johdannaiset	6 400	5 327	1 486	1 508	1 418	1 472	1 557	1 705	1 375	1 925
Muut velat	56 123	56 047	56 944	57 815	58 547	60 729	62 836	61 854	60 660	62 270
Nettorahoitusvarat	-258 823	-258 137	-261 746	-274 598	-280 878	-272 756	-286 046	-300 171	-302 637	-277 316

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste

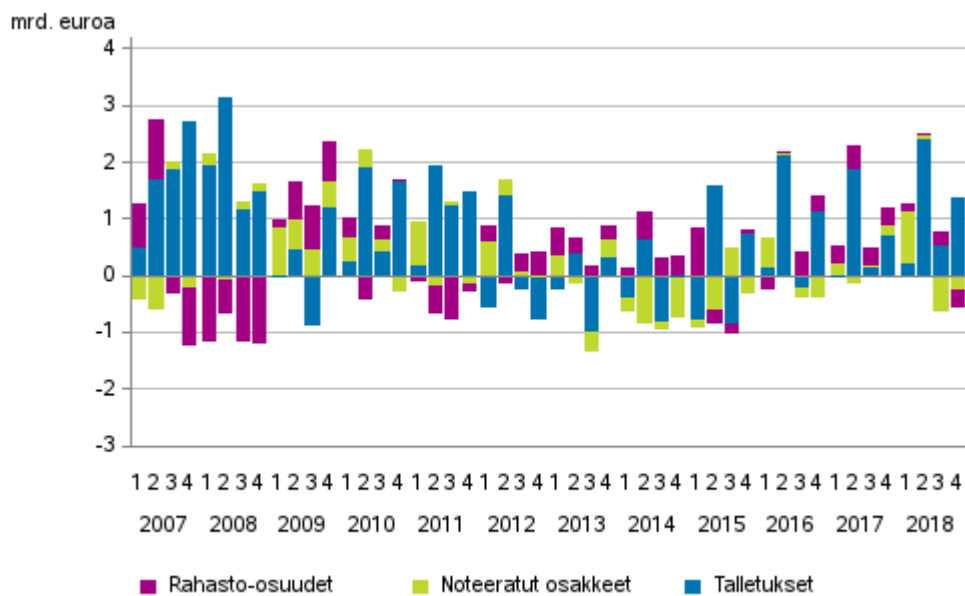
Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2000	63 038	42 576	3 013	67,5
2001	66 681	45 795	2 679	68,7
2002	70 072	50 546	3 299	72,1
2003	73 670	57 018	3 772	77,4
2004	77 139	65 019	4 756	84,3
2005	78 878	74 527	5 332	94,5
2006	81 983	84 008	6 042	102,5
2007	86 599	93 210	6 682	107,6
2008	91 415	100 057	6 778	109,5
2009	94 276	105 399	7 088	111,8
2010	98 392	112 021	7 746	113,9
2011	102 802	118 264	8 393	115,0
2012	105 465	124 520	9 536	118,1
2013	108 412	127 759	11 058	117,8
2014	108 983	132 423	12 950	121,5
2015	110 841	137 724	15 020	124,3
2016	113 079	142 691	16 693	126,2
2017Q1	113 539	143 007	17 144	126,0
2017Q2	114 099	144 609	17 607	126,7
2017Q3	114 942	146 608	18 216	127,5
2017Q4	115 233	148 068	18 934	128,5
2018Q1	116 589	148 609	18 959	127,5
2018Q2	117 750	150 107	19 313	127,5
2018Q3	118 726	152 114	20 054	128,1
2018Q4	120 332	153 202	20 803	127,3

Liitekuviot

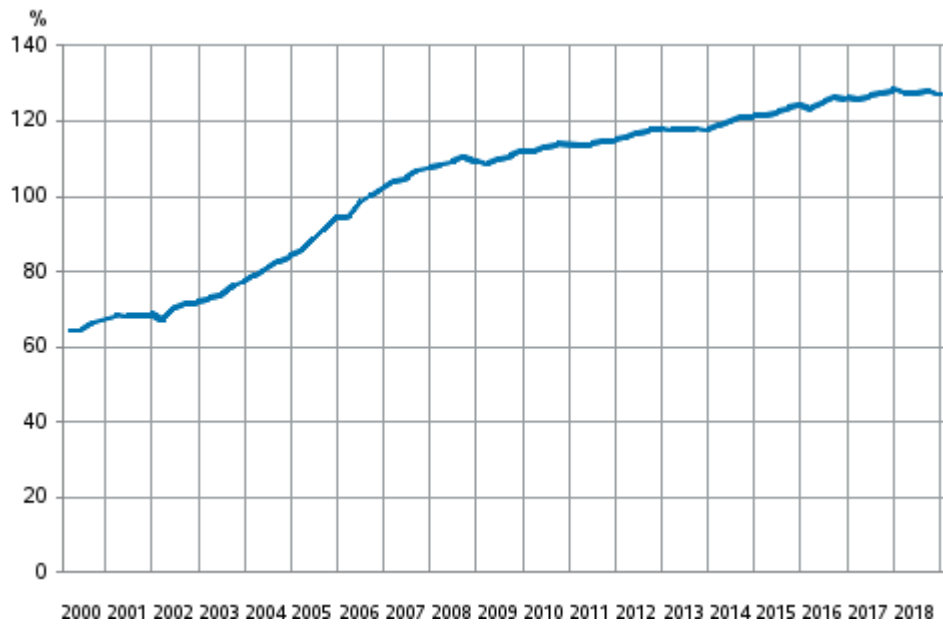
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat

Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin

Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste

Tietojen tarkentuminen

Sektoreiden rahoitusvarojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.3.2019	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2018Q1	406 355	403 997	2 358
	2018Q2	404 457	400 368	4 089
	2018Q3	404 550	407 759	-3 209
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2018Q1	875 912	874 216	1 696
	2018Q2	884 206	892 288	-8 082
	2018Q3	911 439	911 363	76
S.13 Julkisyhteisöt	2018Q1	304 531	303 649	882
	2018Q2	311 876	311 289	587
	2018Q3	310 837	310 506	331
S.14 Kotitaloudet	2018Q1	301 951	305 748	-3 797
	2018Q2	307 440	307 626	-186
	2018Q3	309 708	310 212	-504
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2018Q1	23 541	23 068	473
	2018Q2	25 344	24 234	1 110
	2018Q3	25 646	25 638	8
S.2 Ulkomaat	2018Q1	654 704	632 364	22 340
	2018Q2	662 730	664 342	-1 612
	2018Q3	680 766	677 648	3 118

Sektoreiden velkojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 28.3.2019	1. julkistus	Tarkentuminen
S.11 Yritykset	2018Q1	712 673	691 207	21 466
	2018Q2	726 825	721 886	4 939
	2018Q3	729 349	726 071	3 278
S.12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2018Q1	877 713	873 521	4 192
	2018Q2	882 553	891 172	-8 619
	2018Q3	909 700	909 828	-128
S.13 Julkisyhteisöt	2018Q1	171 675	170 817	858
	2018Q2	173 407	173 606	-199
	2018Q3	170 198	170 104	94
S.14 Kotitaloudet	2018Q1	163 163	162 412	751
	2018Q2	165 396	166 700	-1 304
	2018Q3	166 662	166 559	103
S.15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2018Q1	3 313	2 553	760
	2018Q2	3 354	3 426	-72
	2018Q3	3 515	3 515	0
S.2 Ulkomaat	2018Q1	638 457	642 532	-4 075
	2018Q2	644 518	643 357	1 161
	2018Q3	663 522	667 049	-3 527

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset.

Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, kuten ostoja, myyntejä ja kuoletuksia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskus julkaisee kaikki sektorit kattavan rahoitustilinpitotilaston lisäksi neljännesvuosittain erikseen tietoja [julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta](#).

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan unionin tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen ja pääomarahastojen arvopaperisalkun rakenne ja rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat-sektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

Solvensi II

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin neljännesvuosittainen Solvenssi II -aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävä tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on vuodesta 2013 lähtien ollut Tilastokeskuksen tilasto "Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain", joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto "Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta", joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidoon laadinnassa.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä joitain tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun. Taseiden lisäksi kysytään myös virtatietoja.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia. Rahoitustilinpidoon tuoreimpia neljänneksiä laskettaessa vuositason tietoja käytetään estimaatteina ja muun laskennan pohjatietoina.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummia). Yhteensovituksessa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Siksi lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidoon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidoon määrittelyistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja

tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä, vaan tilit pakotetaan tasapainoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Tällöin päivitetään aina myös vuositason StatFin-tietokantaa. Rahoitustilinpidon vuosijulkaisu tuotetaan tilastovuodesta 2017 alkaen noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuosijulkaisun laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa.

Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT 2010:n mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 2010:n mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidon sekä kansallisia rahoitustilinpidon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset vaikuttavat myös tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970–1994 taseaikasarjat poikkeavat EKT 2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutusäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina.
- Johdannaisia ei ole tilastoitu.
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen.
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin.
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128).
- Kotitalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11).
- Sektori S.124+S.125+S.126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970–1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin.
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee [julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa](#) neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitoilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekästä.

Lisätietoja

Tuomas Koivisto 029 551 3329
Vastaava tilastojohtaja:
Ville Vertanen

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi
<http://tilastokeskus.fi/til/rtp/index.html>
Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)